

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Holyben háshoz hozzá:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Nemzetközi szövetkezés.

(K. Ö.) A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége az idén szeptember első napjaiban Hamburgban kongresszust tart, mely hivatva lesz a szövetkezeti ügyre vonatkozó igen fontos kérdésekben elvi kijelentéseket tenni, de különösen a szövetkezés nemzetközi vonatkozásait erősen megalapozni.

Sokan úgy vélekednek, hogy a szövetkezeteknek nincs szükségük nemzetközi szövetségre, mert a különböző nemzetek faji jellegének különbözősége folytán a szövetkezés csak nemzeti jellegű lehet és már az is bizonyos értelemben erőszakos dolog, ha a nemzeti szövetkezetek egymás között szövetséget alkotnak.

Akik így beszélnek, nincsenek tisztában a szövetkezés céljával és — nekünk úgy tetszik — nem is viseltetnek barátságos érzelmekkel a szövetkezés iránt.

A szövetkezés térfoglalásának nincsenek ma már nemzetiségi vagy értelmiségi akadályai. Ötven évvel ezelőtt nem ismertünk más szövetkezeti ügyet, mint az angol, franciát és a németet. Ma alig van ország, mely a szövetkezeti ügyet fel nem karolta volna és pedig nem csak a szoros vett kulturállamok, hanem az exotikus államok is főbben. Az összes szövetkezeteknek azonban bár működésö-

ket mindenben a nemzeti jelleg határozza meg, egy alap gondolatuk van és pedig az új szociális intézmények létesítésével a nép anyagi és erkölcsi helyzetén javítanak. Tehát a szövetkezésnek van közös célja és közös szervei. Már pedig közös cél elérésében az erő összetétele csak előnyére van az ügynek és azért furcsán hangzik az, hogy ha valaki a modern gazdasági és szociális élet legfőbb mozgató erejét, az erő koncentrációját, illetőleg ennek igénybe vételét éppen a szövetkezésnek venné rossz néven, holott mindenféle más gazdasági és társadalmi alakulásnak uton-utfélen ajánlja.

A szövetkezésnek vannak azonban más magasra törő tervei is, melyeket csak a nemzetközi szövetkezés útján lehet megvalósítani. Szó van ugyanis a szövetkezeti öntermelésről, melynek megvalósításával a kartellek és szindikátusok nemzetközi ereje megtörhető.

A kartellek és szindikátusok nem törődnek semmiféle szociális érdekekkel és azért nem törekednek sem a munkások anyagi és társadalmi helyzetének javulásával, sem oly ármegállapítással, mely az áru értékének a polgári tisztességes haszon hozzájárulásával megfeleljen. Ellenkezőleg, főtörökvésük a tőke hatalmának gyarapítása. Ez okból a munkások bérét a lehetőség szerint lenyomják,

szembe helyezkednek a humánus törvényhozás által előírt munkásjóléti intézkedésekkel, az árakat pedig aránytalanul oly magasra csigázzák, hogy a kartell-árak bátran uzsora-árak számba mennek. Innét van, hogy a drágaság kérdésének tárgyalásánál reá szoktak mutatni a kartellekre, mint áremelő jogosulatlan tényező. De bármennyit is irnak és beszélnek a kartellek ellen, hatalmukat megtörni még sem tudják. A törvényhozások még hozzányulni sem mernek a kérdéshez.

A kartellek erejét a szövetkezeti termelés fogja megtörni. Ez akkor lesz elérhető, ha a szövetkezeti központok annyira meg fognak erősödni, hogy a fogyasztásra kerülő cikket saját gyáraikban fogják előállítani. Angolországban és Németországban a szövetkezeti központok már saját gyáraikkal rendelkeznek és mondhatjuk, hatalmas versenytársai a kereskedelmi központoknak. A szövetkezeti termelés kiegészítésével a különböző országok szövetkezetei, központjai az árucserre foganatosítása érdekében kölcsönösen összeköttetésbe lépnek egymással és megteremtik a nemzetközi szövetkezeti áruforgalmat, mely a kapitalisztikus törekvéseknek útját vágja.

Ezért van szükség a szövetkezetek nemzetközi egyesülésére és ne gondolja

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Büszkeség kérdése.

— Ruby M. Eyres. —

A Theo arcában egy egész tragédia volt kifejezve, a mint keresztül vágva a pázsiton, a mellettem lévő székbe vetette magát.

— Összeesztünk — mondta kurtán.

Ezt már előbb sejtettem, mert a kertajtó olyan lármával csapódott be, mintha azt célozná, hogy Hőféhéért felébressze mély álmából, s láttam a fiatal Grayson távolodó alakját. Így hát nem mutattam meglepetést s méltóság-teljes hallgatásba merültem.

De mivel Theo nem beszélt többet, végre letettem könyvemet s unottan szóltam:

— Nos, mi az ő újabb bűne?

Theo ideges kezekkel, apró fűszálakat tépdesztett.

— Itt nem az a lényeg, hogy mi az ő bűne, — mormogta — hanem az, hogy kijelentette: nem tér többé vissza addig, a míg én vissza nem hívom.

— Mind azt mondják — siettem őt megnyugtani. — Aztán meg, mivel valószínűleg te voltál a hibás, jó kis leány leszel és bocsánatot kérsz tőle. Ez az egész.

(Ő rendesen bocsánatot kér tőle egy óra múlva azután, hogy kijelentette, hogy ez a búcsú örökre szól.)

De most az egyszer dühösen ugrott fel helyéről:

— Hogy én?... Én?! Soha! Minek tenném, mikor nem vagyok hibás!

— Persze, ha hibás nem vagy...

Theo lesütötte a szemét.

— Hát hiszen talán... talán egy kicsit én is... De mégis! Ugyebár, hogy Danvers György nem kancsal?

Eszembe jutott, hogy Danvers György egy régi imádója volt Theonak, s azt is tudtam, hogy a »zöld szentü szörnyeteget« Grayson igen

jól ismeri, azért csak úgy a bajszom alatt mormogtam valamit.

— Látod, — szólt Theo — a dolog így történt.

Annyit lévén együtt Theovel, sikerült a halvány magyarázatból is megérteni, miről van szó.

Theo hálásan nézett rám.

— Es most mindketten megfogadtátok, hogy nem engedtek? Így van, ugy-e?

— Igen.

— Persze, a büszkeség annyival fontosabb dolog, mint a boldogság, szerelem, s más ilyen fajta csekélységek.

Csend. Azután:

— Én nem fogok tőle bocsánatot kérni.

— Nem. Ne is kérjél. Oly szép az, ha valaki állhatatos!

— Aztán ha az ember egyetlen egyszer bocsánatot kér egy féltől, azután már mindig megköveteli azt.

— Én nem vagyok vak a Theo hibái iránt, bár nagyon kedvelem őt. De azért tudom, hogy

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

31

- Új női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Máttyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

senki, hogy a szövetkezetek szövetsége egy más fajta kartell lesz. Nem. A szövetkezetek nem dolgoznak nyereszkesedésre és altruisztikus célokat követnek. Egyaránt a szívükön viselik a munkások és szövetkezetek érdekeit.

Tehát csak hadd erősödjék meg a szövetkezetek nemzetközi szövetsége.

Főuri esküvő.

Az Echerolles—Ránffy nász.

Nagyvárad két előkelő családjának ifju sarjait kötötte össze tegnap az egyház áldása. A szívek igaz vonzalmán alapuló frigy nemcsak a két családban és rokonságukban, hanem városszerte szinte örömet fakasztott, a hol úgy a Des Echerolles Kruspér, mint a Ránffy-családot csak tisztelet és szeretet környezi.

A székesegyház hatalmas boltívei voltak tanúi az esketési szertartásnak; Nagyvárad előkelőségei közül számosan megjelentek az ősi katedrálisban, színes és ünnepi keretet adva a lélekemelő szertartásnak.

Kevéssel fél 12 után robogó hintókon érkezett meg az előkelő nászmenet s páronkint leszálva a templom ajtajában, az orgona ünnepélyes hangjai mellett vonult a főoltárhoz.

A lakodalmi menetet a festői díszmaggal öltözött násznagy báró Gerliczy Ferenc nyitotta meg. A pazar fényű, magyaros díszű nászmenetben részt vettek a következők: Des Echerolles Kruspér Sándor vőlegény menyasszonyával nemes Ránffy Ilonkával, nemes Ránffy Zsigmond, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Des Echerolles Kruspér Gilbert, nemes Ránffy Zsigmondné, báró Podmaniczky Károly, özv. Benoist de Limonet Károlyné szül. Des Echerolles Kruspér Laura, dr. Márkus László, Des Echerolles Kruspér Gilbertné szül. báró Podmaniczky Emma, báró Podmaniczky Béla, Szegedyné Gerliczy Irina báróné, Stark Gyula, Hutschenreiter Ida, Gyöngyössi István dr, Brugina Betti, báró Gerliczy István, báró Gerliczy Felicia.

Az esketési szertartást Fetser Antal felszentelt püspök végezte, dr Vucskics Gyula, Kozáry Gyula és dr Mazurek Gyula segédletével. Az eskü szavainak s az egyház mély értelmű áldásának elhangzása után a püspök magasan szárnyaló, gondolatokban gazdag, lendületes beszédet intézett az ifju párhoz. A házasság szentségének isteni jellegére mutatott rá, a Krisztus szavain nyugvó egységre és fölbonthatatlanságára.

Erős kötelek ezek, de áldásossá és könnyűvé teszi őket a szentségi jellegből kiáradó isteni malaszt. Figyelmeztette az ifju párt a háztartások egymás iránti kötelelességeire s a Krisztus szellemében való igaz katolikus életre, az Echerolles- és a vele rokon Gerliczy-, Korniss-családok nemes hagyományára. Ez az igaz keresztény családi élet az, melyet az Üdvözítő oly magasra emelt, midőn azt első csodájával a kánai menyegzőn megszentelte s tanításával az eredeti tisztaságba visszaállította. Végül ismételt Isten áldását kérte az ifju párra.

A megkapóan közvetlen beszéd után ismét fölhangzott az orgona szava s a nászmenet a közönség soraiba közt távozott.

Esketés után a násznép dejeunére gyűlt össze a menyasszony szüleivel.

A dejeuneren, mely a hadapródiskola tisztái étkezdéjében folyt le, részt vettek még a következők: Fetser Antal, felszentelt püspök, Széchenyi Jenő kanonok, dr Vucskics Gyula esperes-plébános, Kozáry Gyula a Ferencz József rend lovagja, hadapródiskolai egyházi tanár, dr Géher Lambert ügyvéd, dr Mazurek Gyula, Beleznay Antal stb.

A menu a következő volt:

Boullion en tasse, Truite en bleu, Lorge de boeuf garnie á la jardinière, Nrmelléki Bakar 1905., Purée de foie d'oie á la Talleygrand-Perigord, Perdrix au purée de lentille Róti du canard, compots, Törley »Casino», Buding au chaudau, Parfait, Fruits, Fromage, Mocca.

A felkészöntők sorát a násznagy Gerliczy Ferencbáró nyitotta meg. Utánna Fetser püspök ötletes, szellemes beszédében az új párt köszöntötte fel. Dr Vucskics Gyula a Gerliczy—Echerolles család legidősebb tagját özv. Ger-

liczyné grófnőt éltette, Márkus László dr képviselő poétikus szép toasztot mondott az örömszülőkre, Ránffy alezredes Fetser püspököt éltette, Kozáry a násznagyot és a tanukat, Széchenyi kanonok az Echerolles családot. Megható volt az agg Gerliczyné és özv, Echerolles Sándorné felszólalása. Ebéd alatt Bura Kárcsi bandájának szép játéka szórakoztatta a társaságot, mely a vasuthoz bandával kísérte ki a birtokaira utazó nászpárt s a közönség éljenzése közben vett bucsut tőle.

Ítéletidő Nagyváradon.

A félelem éjszakájának lehet nevezni azt a rettenet-s éjszakát, amelyből Nagyvárad tegnap reggelre virradt. Megöszült idős emberek nem emlékeznek oly félelmetjes éjjelre miut az volt. A vihart megelőzőleg két napon keresztül szinte tűrhetetlen kánikulai hőség uralkodott. Tegnapelőtt délután 4 órakor szürke, aránylag kicsi felhő, mely alig fedte el a napot, jelent meg a láthatáron s néhány perc alatt sűrű villámlás és menydörgés kíséretében száguldott át a város felett. Ez a heves kis vihar mindössze félórát tartott, aztán derűs ég mosolygott le ránk s később csillagduz augusztusi éj váltotta fel az alkony szürke képét.

Tizenkettőt kongatott az óra és fekete volt az ég, vészterhes felhők tömörültek mindenfelől. Mintha a kísértetek óráját várta volna az idő, egyszerre éles fényűség jelent meg az égen, vakító fény áradt tőle szerte-szét és rá a sűrű sötétségben tompa, mély, hosszantartó dörgés felelt. Ez volt a kezdet és ez a dörgés mintha sohse szűnne meg, hol távolodott, hol közel volt, de mindig hangzott.

Egy órát ütöttek a jelző harangok, mikor teljes erőből tört ki a vihar. Rémesen fenséges volt. Fizikailag szinte páratlan látványosság, de borzasztó volt. Nem volt az égen egy tenyérnyi hely, ahol cikkázó fény ne lett volna. Egy végtelen folyton mozgó tűzháló volt Nagyvárad felett. Az a fényváltozatosság, amit a villámok okoztak, leírhatatlan. A villámok fényében dominált a narancs szín.

És minden villanást követett a dörgés. Fülhasogató recsegés ropogás. Megreszketett még a legerősebb épület is. Az ablakok úgy csörmpöltek rámiákban, mintha minden percben darabokban akarnának kihullni. A szobában még a butorok is megmozdultak. Es a folytonos egyforma villámlásban olykor úgy tűnt fel,

mindig ő a hibás. Hallgattam tehát ismét. Erre ő méltóságteljesen felállott.

— Mennem kell — mondta.

— Maradj nálam teára — feleltem. — Azaz, ha nem szándékos Grayson után menni s bocsánatot kérni tőle.

— Sohasem fogom ezt tenni — durcáskodott Theo.

— Rendben van. Akkor mi sem akadályoz abban, hogy nálam idd meg a teát.

Theo tétovázott. Majd így szólt:

— De... de Danvers György ide jön.

Erre nem voltam elkészülve, s ő mindjárt leolvasta ezt arcomról. Csak annyit mondtam:

— Oh!

És ismét felvettem könyvemet.

Theo sértődötten távozott, de az ajtóban utána kiáltottam:

— Graysonnak igaza volt. Danvers borzasztóan kancsit.

*

Két nap múlva újra láttam Theot. A lila orgonabokrok közül lestem az ő ajtóját, de a Grayson hosszú, szürke lábait egyszer sem birtam felfedezni. A harag tehát tovább tartott, mint hittem volna.

Theo egy haszontalan kis flirtelő teremtes és Graysonnak igaza van, ha neheztel érette.

A harmadik reggelen végre besétált hozzám Theo.

Az időről beszéltem és a virágokról. Ő egyhanguan válaszolt. Majd hirtelen bizalmaskodni kezdett:

— Nem kértem tőle bocsánatot.

— Nem?

Csend.

— Ő sem.

— Természetesen.

— Miért természetesen?

— Mert te vagy a hibás.

— Ő is hibás.

Kalapom karimája alul vizsgáltam az arcát. Bizonyos voltam benne, hogy sirt, még gördöcskét is mintha elmosták volna a könyek. Ő hirtelen felém fordult:

— Ha ő szeretett volna engemet, akkor nem hagyja, hogy az az ostoba büszkeség ennyi ideig közdöttünk álljon.

— Tegyük fel — szóltam én, s erősen ránéztem — tegyük fel, hogy ő tényleg nem engedte a büszkeséget uralkodni szerelme fölött, s erre jött, hogy kibéküljön veled és akkor meglátta, hogy te Danvers Györggyel sétálsz?

— Oh bárcsak látta volna! — kiáltott ő fel szenvedélyesen. — Ez legalább megboszulna engemet azért a sok szenvedésért, a mit miatta azóta kiálltam!

— Hát akkor megvan az óhajtasod. Mert éppen ez történt. Ő erre jött és meglátott.

Theo elhalványult.

— És ő... elment? — kérdezte sugva.

— Danvers egy rózsát szakított neked éppen a kapu melletti bokorból. Nagyon szép kép volt. Biztosan hiszem, hogy Grayson is méltányolta.

Theo kétségbeesetten kiáltott fel:

— Ő nem jön többé vissza most már!

— Talán, ha kimented magadat előtte.

De ezzel nem értem célt.

— Azt nem fogom tenni — mormogta ő felvetve fejét. — Soha!

— A »soha« nagyon erős kifejezés, édesem.

*

De hiába volt minden. Három napon át ismét kitartott Theo a makacsságában. Danvers ezalatt csaknem mindennapos lett náluk s én aggódni kezdtem Grayson barátomért. Ismertem Theot, hogy sértett büszkeségből képes arra is, hogy másnak nyujtsa a kezét. Mit tehettem hát egyebet: meghívtam Grayson vacsorára magamhoz.

A fiu igen jókedvűnek látszott, azaz izgató volt és rengeteget beszélt. Aztán megkérdezte tőlem, hogy nem akarok-e kártyázni? De én öregsgémmel védekeztem s így tovább

mintha ketté hasadt volna az ég s mélységes vakító, izzó tűz ömlött volna ki. Aztán nagy feketeség következett és remegett a föld mindennel, ami rajta van.

Félelem szállt meg mindenkit. Az utcák kihaltak voltak, sehol egy emberi vagy állati lény. Mindenütt villámfény és dörgés.

A rettenetes idő felébresztett minden alvót. Csaknem minden második ház ablakában kigyult a világosság. Az emberek egymáshoz simulva, rémült arccal várták a következményeket. Sok helyeken gyertyákat gyújtottak s összekulcsolt kezekkel könyörögtek az Istenhez. Es az ilyen helyek között nem voltak ritkák azok, ahol Isten hatalmának egy csöpp-sége félelemre, tiszteletre és imára gerjesztett olyanokat is, kik évek óta nem imádkoztak. És e közben a lámpák és gyertyák fényét számszorosan szorítja háttérbe a villámfénye, inogni látszanak a házak, mintha láthatatlan erő akarná összedönteni. Az ablakok kísértetiesen csörömpölnek.

Fél háromig tartott a vihar. Ekkor zuhogó eső ömlött a földre. A víztömegén keresztül ritkábban cikázott át a villám. Egy félóra alatt hatalmas víz hömpölygött az utcákon, iszappal, sárral borítva be mindent. Végre hajnalodni kezdett. A vihar elült, csendes reggel köszöntötte az ébredő várost. És az éj borzalmaságáról csak a megmaradt iszap tanuskodott.

Vihar után mindenki a rettenetes időről beszélt és nem volt senki aki, szégyelte volna bevallani, hogy ő bizony félt az éjjel olyanok, akik eddig hivalkodtak bátorságukkal és kikapagták azokat, akik félték a vihartól, most lassabb hangon s bár némi tartózkodással, de bevallották, hogy bizony ők is csak úgy félték.

A rémes éjszakának több helyen megmaradt a nyoma.

Az égi háboru több helyen érzékeny kárt okozott. A város területén a villám több ízben lecsapott.

Legnagyobb kárt a telefontól okozott. Több mint száz telefon állomás megromlott s tegnap ki kellett javítani.

A városi jéggyár mellett levő 3009 voltos villamos transzformátorba szintén becsapott a villám s a sodrony levezette a jéggyár villamos berendezésébe. Szerencsére a szerkezet nem volt teljesen elzárva s Szűcs József gépész hirtelen elszakította az áramot és így csak a biztosíték égett el s a szerkezetben történt némi rongálás. A kár azonban így is mintegy

beszélgettünk. Köznapi dolgokról. De egyszerre nem álltam tovább s odaléptem a székéhez:

— Fiam, az a leány hibás — mondtam.

— De van a világon valami, a mi sokkal drágább a büszkeségünknél.

Grayson becsületes szemei kérdőleg mélyedtek az enyémekebe.

— Oh, — mondta — az a valami, a miről beszél, nem ér semmit bizalom nélkül. Nem bizom benne. Őn talán nem hisz most nekem, de én a múlt este visszamentem, azt hittem, kissé én is elhamarkodtam a dolgot és...

— Igen, tudom, — szóltam — láttalak.

— És ön most azt várja tőlem, hogy erre is szemet hunyjak és úgy vélekedjem róla, mint ennekelőtte?

— Igen azt. Es meg is fogod tenni.

Es ekkor elmondtam neki a magam történetét, azt a történetet egy szegény kis leányról, a ki husz év előtt szivszakadásban halt meg mert a férfi, a kit szeretett, késett a beismeréssel, hogy hibás volt valami banális félreértésben s Grayson egyszerre más szemekkel pillantott reám.

Azután magára hagytam őt s sürgős teendőmkel védekezve, elmentem a faluba a jegyzőhöz, egy fél órára.

Mikor visszatértem, Theot a kapuban találtam. Reám várakozott.

— Azt hittem, hogy már soha sem jön

4000 korona, beleszámítva azt, hogy tegnap nem tudtak jeget készíteni.

Becsapott a villám a lovassági laktanya közelében az egyik transzformátorba, amely elégett s a honvéd huszár laktanya közelében pedig egy hatalmas fába ütött a villám.

Az égi háboru után beállott roppant eső szintén sok kárt tett. Beöthy Ödön-utca alsó részét előntötte a szennyes ár. Derékig érő víz borította az utcát s az áradás sok kárt okozott s óriási rémületet keltett. Bizony nagyon itt az ideje, hogy ezen utca környékét végre-valahára megmentsék a folytonos áradásoktól s az utcát csatornázzák.

*

Margittán kedden szintén nagy égháboru volt s nagy jégeső pusztított. A tengeriben és a szőlőkben sok kárt tett a vihar és jégeső.

A delegációk. A lapok jelentették már, hogy Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök Osztenében utaztában Bécsben kiszállt és meglátogatta Aehrenthal külügyminisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

E jelentés kiegészítésül most közölhetjük, hogy a két miniszter tanácskozása a delegációk összehívására vonatkozott. Tudvalevő, hogy 1910. évre nincs közös költségvetés, de még indemnitás sincs és hogy a kiegyezési korszakban nem volt még olyan hosszú ex-lex a közös ügyekben, mint most.

A két miniszter értesülésünk szerint megállapodott abban, hogy a delegációk elé terjesztendő tárgyalási anyagot a közös miniszteriumok sürgősen elkészítik és hogy még a magyar parlament ülésései előtt, körülbelül szeptember 20-ika után közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen a közös minisztereknek a delegációk elé terjesztendő javaslatai és jelentései fognak tárgyalatni.

Ezen a tanácskozáson fogják megállapítani a delegációk összehívásának határidejét is és minthogy a sürgősség a döntő szempont, bizonyosrn lehet venni, hogy a delegációk már október közepén tanácskozni fognak.

A delegációk legfontosabb tárgya természetesen a felemelt hadügyi költségvetés, különösen pedig a hajóépítési program megállapítása lesz.

vissza — szólt zokogva. — Hol volt annyi ideig? Es mit gondol, mi történt?

— Danvers szerelmet vallott — feleltem röviden.

Theo ismét sirva fakadt.

— Nos, elfogadtad?

— Oh, ő rettenetes, alávaló férfi! — morgogta. — Es Jimnek igaza volt, ő tényleg kancsalít.

Mosolyogtam.

— Es én soha sem fogok mást szeretni és ő soha sem jön vissza! Azaz hogy... én... Jimről beszéltek, érte?

— Visszahívtad már és visszautasított? — kérdeztem halkán s megsimitottam a haját.

— Oh, azt hiszi, hogy visszajönne? — kérdezte ő lélekzetvesztetten s kisírt szemeit reám emelte.

Én azt mondtam, hogy bizonyos vagyok felőle.

— De tegyük fel, hogy... hogy nem jön?

Egy lépés az udvarban megkímélt a választól. Jim jött ide. De, hogy a leány repült-e a karjaiba, vagy ő ragadta magához s hogy melyik kért bocsánatot a másiktól, nem tudom. I. azán nem. Mert én csendesesen elmentem onnan s betettem magam után a Paradicsomkert kapuját, ahol valamikor, husz hosszú esztendő előtt én is jártam, de amelyből ki vagyok csukva örökre...

Repülónap Nagyváradon.

A legujabb engedély.

Nagyvárad város tanácsának sok baja volt a repülőverseny miatt. Egyszerre ketten is kértek engedélyt repülőversenyre, a tanács meg is adta az engedélyt, de a vállalkozók cserben hagyták Nagyváradot s így még nem láttunk városunkban a levegőbe szálló modern csodát.

A kolozsvári menetjegyiroda tulajdonosa újabban kérte a repülónapra az engedélyt s le is tett 1000 koronát a városi pénztárba.

A rendőrkapitányi hivatal teljesítette a kérelmet. Engedélyt adott, hogy a vállalkozó szeptember 8-án délután, kedvezőtlen idő esetén szeptember 9-én délután a Boné kúti nagy gyakorlótéren repülőgépet bemutasson és mutatványsszerűleg felszállásokat végezessen.

A rendőrkapitányi hivatal az engedélyt a következő feltételekhez köti:

A vállalkozó a nézőközönséget érhető bal-esetekre való tekintettel 100,000 koronás bal-eset biztosítást tartozik kötni, vagy ha ez nem sikerülne, 10,000 korona készpénzt köteles a házipénztárban letenni.

Köteles vállalkozó az összes megszabott rendőrfelügyeleti és más díjakat előre lefizetni.

Felszállást repülőgéppel csak szakképzett és gyakorlott aviatikus végezhet, aki pilóta igazolványát köteles előre bemutatni.

Tilos a repülés a közönség felett s a katonai löporraktár átrepülése; valamint a hangár a löporraktártól legalább 200 méter távolságban építendő.

Ha a vállalkozó a repülónapot bármi okból nem tartaná meg, a városi pénztárba letett 1000 koronát a városi szegényalap javára elveszti.

Talán mégis csak meglátja tehát Nagyvárad közönsége is a legujabb technikai vívmányt.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** Papp Miklós miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató és Vasady Lajos kir. tanfelügyelő szabadságidejükről Nagyváradra hazaérkeztek.

* **A megyei szegényalap sorsa.** Biharvármegye törvényhatósága még a múlt évben hozott határozatot a szegényalap létesítése tárgyában. Akkor tekintettel a megye szűkös anyagi helyzetére, erre a célra külön összeget nem tudtak megszavazni, hanem kimondták, hogy a közigazgatási alapletek feleslegét fogják kamatoztatni és ezeket a kamatokat fordítják az alap céljaira. A megye határozatát a belügyminiszter nem hagyta jóvá, mire a vármegye a folyó év elején új határozatot hozott, azonban ebben a határozatában ugyanazt mondta ki amit előzőleg. A belügyminisztertől tegnap érkezett le az erre vonatkozó intézkedés. A miniszter a megye határozatát ezuttal sem hagyta jóvá, A miniszter eme intézkedése most különös érdekességgel bír. Nevezetesen a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésen a megye ismételt kimondta, hogy szegényalapot létesít. A szegényalap egy részét épen a fenti pénzek kamatai tették volna. Még a közgyűlés határozata fel se ment a miniszterhez, máris megállapíthatjuk, hogy nem nyer jóváhagyást. Így a király 80-ik születése napja alkal-

mából létesített szegényalapra csak az adakozások és a gyűjtések, valamint az a kevés összeg fordítható, amit a közszükségleti alap terhére fel fognak venni. Ilyen formán nagyon gyengén fog növekedni a szegényalap, amelytől oly sokat várnak a megyében.

* **Jelinek Ferenc halálához.** Id. Jelinek Ferenc városunk kiváló polgárának elhunyt városszerte mély részvétet keltett. A temetés ma, csütörtökön, augusztus 25-én délelőtt fél 9 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

„Jelinek Ferenc és neje szül. Méry Ilona, Géza és neje szül. Benkő Ilonka, Sándor mint gyermekei, illetve menyei, Jelinek Ferike, Miksa és Klárka mint unokái, továbbá a rokonnok nevében is legőszintébb és legbensőbb fájdalommal tudatják, a felejthetetlen, gondos, igaz édes apának, illetve apósának, a jó nagyapának és szerető rokonnak Jelinek Ferenc kereskedelmi és műkertésznek, életének 72-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után folyó évi augusztus hó 23-ik napjának esti háromnegyed 8 órakor történt gyászos elhunytát. Istenben boldogult drága halottunkat folyó évi augusztus 25-ik napján d. e. fél 9 órakor fogjuk a Telek-utcai gyászházából a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent László-templomban tartandó engesztelő szentmise után az újvárosi központi temetőben örök álmra elhelyezni, mely végtisztességtételre az elhunyt barátait és ismerőseit meghívjuk. Nagyvárad, 1910. augusztus 23-ik napján. Az örök világosság fényeskedjék neki!”

* **Ülés a városházán.** Nagyvárad város pénzügyi és gazdasági szakbizottsága augusztus 29-én, hétfőn délután négy órakor a városházán ülést tart.

* **A 60000 korona államsegély felosztása.** A belügyminiszter tudvalevőleg változtatásokat eszközölt a 60000 korona államsegély felosztására nézve Nagyvárad város törvényhatósága által hozott határozaton. A városi tanács a miniszter leiratát kiadta a városi főszámvevőnek, hogy a felosztásra nézve, a leiratnak megfelelőleg készítsen újabb tervezetet.

* **Védekezés a kolera behuroolása ellen.** A kolera behuroolása elleni védekezés tárgyában a belügyminiszter újabb rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. Tegnap érkezett meg a belügyminiszteri rendelet Nagyvárad városához. A miniszter hivatkozik az Oroszországgal szemben kiadott rendeletre s mivel most már Olaszországban is fellépett a kolera, elrendeli hogy az óvintézkedések Olaszországgal szemben is megteendők. Felhívja a törvényhatóságokat, hogy az olaszországi utasok egészségi állapotát is öt napon át szigorú orvosi vizsgálattal gondosan ellenőriztesse.

* **Eljegyzés.** *Bányay* Károly m. kir. adótszint tegnap tartotta eljegyzését *Sólyom* Ilonkával, *Sólyom* Gyula városi tb. irodaigazgató bájos és szeretetreméltó leányával.

* **A póttartalékosok családtagjainak felségélyezése.** Az idej ex-lex miatt az idén is tényleges szolgálattételre hívták be a póttartalékosokat március havában. A rendkívüli szolgálattételre behívottak családtagjai részére a honvédelmi miniszter segélyt fog kiutalványozni s erről tegnap értesítette a vármegyét. A segélyt nem úgy, mint a legutóbbi ex-lex alatt részletekben, hanem egyszerre, egy összegben fogják megkapni. Biharmegye területéről 118 községből hívtak be póttartalékosokat. Ezeket most fogják értesíteni a miniszter segélyéről.

* **Kik kaptak királyi kegyelmet.** A király császári uralkodásának 60-ik évfordulója alkalmából kegyelmet adott azoknak, akik mint szökevények szerepeltek a hadkötelezettek név-

során. A császári kegyelemben igen sokan részesültek, azonban a miniszteriumban még nem tudják, hogy hányan és kik. Most a honvédelmi miniszter körrendeletet adott ki, melyben felhívja a törvényhatóságokat, hogy a királyi kegyelemben részesülteket írják össze, mert oda fönnt tudni akarják, hogy mily nagy volt a kegyelem száma.

* **Ez is becsületbiróság.** Egy estilap közli a következő lovagias nyilatkozatot a Nyiltérben:

Nyilatkozat.

Aláhírt becsületbírák 1907. évi május hó 5-én elégtételadás és vevésre képtelennek ítéltük Schvare Simon tpolyai lakos fűszerkereskedőt, akinek fűszerüzlete a becsületbiróság nagytekintélyű elnökének, Goldfäden Jakab urnak a szomszédságában van. A nevezett, nyomban a becsületbirósági ítélet kihirdetése után, arra a vakmerőségre vetemedett, hogy megkérte a becsületbiróság elnökének leányát s miután elutasították, bosszúból Goldfäden Jakabot kistájgerolta s most már mint nagykereskedő henceg.

A nagyközönségre bizzuk, hogy egy ilyen, becsületétől általunk hivatalosan megfosztott egyén, akinek ítéletünk alapján már rég a tulvilágon kellene lennie, büntetlen garázdálkodhatik e volt becsületbiráinak tönkretételén.

Teljes tisztelettel

Róth Lóránt, *Epstein* Izidor, *Náthán* Ezekiel, *Hunyadi* Móric, *Goldfäden* Jakab becsületbírák, illetve elnök.

* Koleragyanus beteg a fővárosban.

— Tegnap éjjel a »Brassó« nevű gőzösön hat román földmives érkezett Fiuméba, akik érintették a kolerától inficált területet. Az illetőket szigorú orvosi vizsgálatnak vetették alá és a readórság megengedte, hogy folytathassák utjukat Ruszcukba. Közülük két kivándorlót: Frink Emil 35 éves napszámost és Lieberwerth József huszonkét esztendőes vasesztergályos munkást, elhelyezték a Budapest felé induló gyorsvonat egyik elkülönített másodosztályu kocsi-jába. Tegnap este, alig hogy megérkezett a gyorsvonat, Frink koleragyanus tünetek között megbetegedett. A keleti pályaudvaron megjelentek a fertőtlenítő intézet emberei és beszállították a Szent Gellért kórházba. A fertőtlenítő alkalmazottai aztán hozzáfogtak a vasuti kocsi dezinficiálásához, ezalatt a hatósági orvos megvizsgálta Lieberwerth Józsefet is akin semmi gyanus jelenséget nem konstatált. Őt nem tartóztatták fel Budapesten, hanem tovább utaztatták a szülővárosa, Miskolc felé.

* **Zarándoklat a Janku sirjához.** Mint Belényesből értesülünk Janku Ábrahám sirját az idén is kegyelettel kereste föl Belényesből nyolc uri ember; köztük voltak: Hetkő és Buzsira gimnaziumi tanárok, továbbá Nye s Kornél kórházi megyei orvos. Az ilyen közhivatalnoknak talán mégis tartózkodniok kellene egy kissé az ilyen erős politikai tüntetéstől, avagy pedig hagyják ott a nem tüntetők számára való közhivatalukat.

* **Leégett paplak.** Tegnap éjjel nagy tűz pusztított a belényesi járás egy kis községében Nyégerfalván. Az ottani görög keleti lelkész Popescu Ferenc házának kéménye kigyulladt. A tűz a száraz tetőzetten igen gyorsan terjedt, úgy, hogy mire a tüzet észrevették, már a házat megmenteni nem lehetett. A tűz az egész épületet elhamvasztotta.

* **Tűz a vidéken.** A margittai járás Vedresábrány községében tegnap keménytűz folytán leégett Tanka Illés háza. A kár jelentékeny, amennyiben a házból semmit sem lehe-

tett kimenteni s így minden a tűz martaléka lett.

* **Megkezdődött a kivándorlás.** A margittai járásban ismét lábra kapott a kivándorlás. Mint tudósítónk jelenti Kéty, Genyete, Lúki és Cséktelek községekből tömegesen vándorolnak ki az emberek. A kivándorlók igen érdekes emberek és lényegesen különböznek a más vidékek kivándorlóitól. Ezek ugyanis nem adják el a földjeiket és nem maradnak kint örökre Amerikában. Már évek óta rendszeresen minden ősszel utra kelnek és Amerikában mint munkások tekintélyes összeget keresnek. Juniusra mikor az aratás kezdődik, a kivándorolt emberek pár száz dollárral idehaza teremnek s itt művelik a már gyarapított földjeiket. Ez a kivándorlás praktikus és nem veszedelmes az országra csak nagyon fárasztó azokra, akik gyakorolják.

* **Nincs pályázó a siketnéma intézetbe.** A kolozsvári siketnéma intézet igazgatója értesítette Nagyvárad város tanácsát, hogy Nagyvárad városának az intézetnél levő alapítványi helyére, dacára a meghirdetésnek, senki nem pályázott. Kéri a tanácsot, hogy az alapítványi helyre egy siketnéma növendéket küldjön.

* **Hogy terjesztik a bacillust.** A tifuszjárvány alig szűnt meg, a kolera veszedelme pedig erősen fenyeget két oldalról is. Ez ellen azonban nem sokat használnak a kiadott rendeletek, ha a köztisztaságra nem fordítunk figyelmet. Nagyváradon akként takarítják a csatornákat, hogy a csatornaszemeknél kiszedett szennyes ülepedéseket, miaznákkal telt piszkot az utcán rakják csomókba s azok ott száradnak, míg a szél elhordja. Dr. Weimann Jenő törvényhatósági bizottsági tag ez ellen beadványt intézett a városhoz s radikális intézkedést kér.

* **Gyújtogató villám.** Az a nagy vihar, mely tegnapelőtt éjjel vonult végig Nagyvárad felett, Biharmegye területét se hagyta teljesen érintetlenül. Mint margittai tudósítónk jelenti a járáshoz tartozó Felső-Abrány község határában a Kallós-féle fatelepen felhalmozott tűzifakészletbe tegnap éjjel a villám belecsapott s felgyújtotta. A tűz az egész rakományt felemésztette. A kár 20000 korona.

* **Halálos játék a fegyverrel.** Tegnap reggel Genyétén, a Gorove-féle szőlőbe ment ki Fazekas Sándor két testvérével kapálni. Reggeli után a három Fazekashoz érkezett Cigány László mezőőr, aki beszédbe egyeledett velük. Beszélgetés közben Fazekas Sándor elkérte Cigánytól a szolgálati fegyvert hogy megnézi. Fazekas játszani kezdett a töltött fegyverrel. E közben a fegyver elsült s a golyó Fazekas tüdejébe hatolt és ott oly nagy mérvű roncsolást végzett, hogy Fazekas pár percnyi szenvedés után meghalt. A vizsgálat során megállapították, hogy gondatlanság nem terhel senkit s így Fazekas eltemetése iránt az engedélyt az ügyészség kiadta.

* **Gyilkos villám.** A megyéből szintén nagy viharokról érkeznek hírek. A villám több helyen emberéletet is követelt. Dubricsony községben *Laczkó* Péter földmivest a mezőn sujtotta agyon a villám. — Köröstarján községben *Nilgess* Lajosné asszonyt érte a villám, amint éppen a kútnál mosott. Különös, a lánya szintén ott volt a kútnál mellette, de annak az ijedségen kívül semmi komolyabb baja nem történt.

A Pannónia műsora! 1. Helgoland. A Laos tavon. 2. Csecsemő és az iszákos. 3. Troubadur. 4. Svédország körül. 5. A szolga. A revolver hatalma.

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

x Olvassa el kérem! Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolfram-égetőt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen Wolfram-égető 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

Uj üzlet! Szülők figyelmébe! Uj üzlet!

Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat. Iskolahegedű és tok, iskolatáskák és könyvhordó szíjak, iskolakötények, harisnyák, haj-, ruha- és fogkefék, fésű, szappan, fókos tükrök, esőernyők, reggeli és sárcipők, mosdótálak, evőeszközök, teljes iskolai és internátusi felszerelések legolcsóbban beszerezhetők

Gál Ferencznél,
Nagyvárad, Rákóczi-ut, Bazár-épület.

* **Borsalino, Pichler és angol kalapnyári** ujdonságok **REICHARD ARUH-ZABA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítik.

Tisztelettel
Czapfalvi József.

358

x A Lloyd kávéház kényelmes nyári helyiségében augusztus hó 24., 25., 26. és 27-én a következő pompás mozgatóképek lesznek bemutatva. 1. Legyező. 2. Rendőr-ujonc. 3. Szerelmi cselszövés. 4. Budapesti repülőverseny utolsó napjai. 5. Fagitarinói hegy-szakadék. 6. Szép nevelőnő. 7. Marhaláb ur állást vállal. 8. Utazás Svájcban. Belépti-díj nincs. Kezdete este 9 órakor. Kitérő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri **Hartstein és Örtel** kávéházi tulajdonosok.

Uj üzlet! Uj üzlet!
GÁL FERENCZ
dizsmű, játék és sport áruháza
a legtisztább hangu gramofonok és
lemezek gyári raktára
Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazár épület.
iskolahegedűk és tokok, kottatartók,
iskolatáskák, fókos tükrök és teljes
internátusi felszerelések.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

IX.

A nagyváradi lat. szert. püspök kegyurasága alatt álló várad olasz-i róm. kath. négy osztályu fiu népiskola tizenötödik értesítője az 1909—1910. tanévről.

Mindjárt az értesítő élén egy rövid, de mély elmélkedést közöl Bakator József, az iskola burgó hitoktatója »Vallásos életünk«-ről. Igen helyesnek mondja többek között, hogy »nemcsak az Ur Jézus példája és tanítása, hanem a szomorú tapasztalás, a világtörténelem megrendítő példái is csak megerősítik bennünk a vallásos nevelés szükségességét«. Ugy van. Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, amelynek hiánya a nagy római birodalmat is megbuktatta. Már pedig erkölcs vallásosság nélkül nincs, mert a hit szelidíti meg a szenvedélyeket, a kárhozatos érzelmeket, amelyeknek szabadon engedése erkölcsstelségbe taszitaná a gyarló embert. Azt is igen helyesen jegyzi meg a cikkíró, hogy a tudomány nem ellensége a vallásnak. Persze, hogy nem. Sőt az igazi tudományos ember már tudva hisz. Az igazgatóság és a tanító-személyzet ez iskolai évben 7 tagból állott, élén egy igazgató-őtanítóval és egy igazgatóval.

Az iskolai év történetéből kiemelkedő mozzanatok az év ünnepélyes megnyitása szept. 8-án, Boldogságos Szűz Mária születése napján a plebánia-templomban ünnepélyes »Veni Sancte«-val. Okt. 4-én, Őfelsége nevenapján megjelentek a növendékek a tanítók vezetésével az iskola diszszárlaja alatt a Székesszegyházban nagy fényvel megtartott hálaadó istentiszteleten. Megtartották még márc. 15-ét, ápr. 8-át, a Széchenyi István gróf halálának 50 éves évfordulóját és ápr. 11-ét.

A megboldogultak emlékezeteképpen tartott még ünnepélyeket az iskola szept. 10-én, megboldogult Erzsébet királynék halálának évforduló napján, okt. 6-án a szabadságharc vértanuinak emlékére, majus 5-én Lajcsák Ferenc volt várad püspök emlékére, kinek a kath. tanügy fejlesztésében és ezen iskola megalapításában oroszlánrésze volt.

Meglátogatta az iskolát több ízben Imrik Sándor Z. várad-olasz püspök. Május 24-én Szirmay Miksa kir. s. tanfelügyelő végezte hivatalos látogatását, továbbá június 6-án Fetser Antal fősz. püspök, káptalani helynök vizsgálta meg az iskolát. Ugy az egyházi, mint a világi látogatás a legteljesebb megalégedést vonta maga után.

A magas miniszterium elismerésével is kitüntette az iskola egy derék tanítóját, a tanügy lelkes munkását, Számborovszky Rezsőt, amit még lapunk 168. számában tudomásul adtunk. 200 korona személyi pótlékot utalt ki ugyanis részére, a tanügy terén kifejtett hasznos munkásságának elismeréséül. A hercegprímás még elébb elismerő oklevéllel tüntette ki.

Két alapítványból kapott jutalmat az intézet jó viseletű és szorgalmas növendékeinek egyrésze. Így a Stark Gyula alapítvány 40—40 K kamatát Balla Endre és Boronkay Pál, a Pekanovics alapítvány 5—5 K kamatát Szabó

Mátyás és Szeller Ferenc I. o., továbbá Eröss László és Nagy János II. o., tanulók nyerték el.

Végül meg kell említenem, hogy az értesítőt Számborovszky Rezső állította össze, a tanév történetét pedig Stark Gyula őtanító írta meg. —y.

Igazságszolgáltatás.

Kitette a gyermekét. Kiss Ágnes érmihályfalvai 18 éves cselédleány a múlt év december havában egy gyereket szült. Hogy meneküljön a szégyentől, az ártatlan kis magzatot éjjel kivitte a faskamarába és egy tállal leborította. Másnap az asszonya előtt mindjárt gyanusnak tűnt fel a dolog, mert a lány beteg lett és tényleg dél körül rá is akadtak a kis gyermekre a faskamrában. A kis apró jószág körülbelül 8 órahosszáig volt kint a decemberi hidegben, de különösképpen nem lett semmi baja. Ma is él, viruló egészségben. Az anyát azonban az ügyesség perbe fogta és gyermek-kitétel büntetése miatt vádat emelt ellene. Az ügy tárgyalása tegnap volt, **Millye Gyula** elnökölte alatt. A cselédleány azzal védekezett, hogy szegyelet tettet és különben sem tudta volna eltartani gyermekét. A bíróság 3 havi fogházra ítélte.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Művészt a Művészház tárlatán.

Tegnap este volt a Művészház első művésztárlata, mely előkelő közönség jelenlétében folyt le. Báró **Kemény Elemér** a »Férfi-szív« című olvasata fel egyik sikerült novelláját, mely a bájos felolvasónót az irodalomnak a dilettantizmuson felülemelkedő művelőjének mutatta be. Azután dr. **Rózsa Miklós** egyetemi titkár tartott igen ügyes előadást a modern művészetéről, azt vitatva, hogy a mai festészet csak a falakat akarja a butorizzattal összhangban díszíteni, másrészt azt hangsúlyozva, hogy a modern művészek egyéni igazságokat kutatnak s úgy kell elfogadni, amint a festő látja. Erre ugyan lehetne kérdezni, hogy hát a sok egyéni igazság közül melyik az igazi igazság, a zöld tehén-e, vagy a lila, de az bizonyos, hogy **Rózsa** az erőltetett fejtegetést is igen ügyesen, kellemesen adta elő. A közönség mindkét előadást zajosan megtapsolta.

S P O R T.

A nagyváradi Sport Egylet 1910 aug. 28-án (vasárnap) d. u. 4 órakor, Döryszigeten (Bunyitny-liget) atletikai házi versenyt tart.

Versenyszámok:

1. 60 yardos síkfutás (ifjúsági).
2. Magasugrás (egyleti és ifj. közösen.)
3. 60 yardos síkfutás (egyleti).
4. Súlydobás (ifjúsági).
5. Távolugrás (ifjúsági).
6. Súlydobás (egyleti).
7. Távolugrás (egyleti).
8. 400 méteres síkfutás (ifjúsági).

Feltételek:

- a) A versenyen a M. A. Sz. szabályai érvényesek.
- b) Az ifjúsági számokban résztvehet minden középiskolai tanuló, aki tréningjegyet váltott. Nem tekinthetők középiskolai tanulóknak

azok, akiknek a VIII-ik osztályról kielégítő bizonyítványuk van, ha érettségi bizonyítványok nincs is.

c) A 60 yardos futásokban 4-él több induló esetén előfutamok tartanak, melyeknek győztesei és második helyezettei kerülnek döntőbe. Az előfutamokba osztást és felállás sorrendjét sorshuzás dönti el.

d) A 60 yardos futás döntője egyleti versenyzéssel a 40-ik — az itjuságiakkal a 6-ik szám után fog megtartatni.

e) A magasugrásban ifjúságiak is részt vehetnek.

f) Minden verseny győztese ezüst érmet nyer. Legalább 3 induló esetén a második nagy bronz érmet, legalább 5 induló esetén a harmadik kis bronz érmet kap; 8 induló esetén a negyedik is kis bronz érmet kap.

g) Nevezési díj nincs.

h) Nevezni lehet aug. 27-ig bezárólag Szeghalmi Bálint urnál (Szt. János-utca 82, esetleg levélbelileg is) és az egyleti szolgánál (Dőry-szigeten) kitett iven naponként d. u. 5-7 óráig.

i) Beléptidij: 1 ülőhely 50 fillér. 2. állóhely 20 fillér.

A rendező bizottság.

TÁVIRATOK

A Kolera Bécsben.

Bécs, aug. 24. A Ferencz József kórházban egy leány vétette föl magát, aki pár órai kialódás után kolera tünetek között meghalt. A leányt Hoffmann Magdolnának hívták s Budapestről utazott Bécsbe.

A király szobra Ischlben.

Ischl, aug. 24. Az uralkodónak ma leplezték le a szobrát s a leleplezésen megjelent az uralkodó is és hálás köszönetet mondott a szép ünnepségért.

Mulej Hafid rendjelt alapít.

Páris, aug. 24. Fezből táviratozzák, hogy Mulej Hafid megalapította a Hafid-rendjelet. Regnault trancia követ az első, akinek a szultán az új rendjel nagykezesztjét adományozta.

Az amerikai erdőégés.

Spokane, augusztus 24. Amerikából néhány nap óta rövid jelentések érkeznek arról az erdőtüzről, mely Montana államban pusztít. Több mint husz község teljesen elpusztult; 2293 ember elégett. A kárt eddig tizenkét millió dollárra becsülik. Sok farmot körülzártak a mindent megemészlő lángok és nagyon sok ember eltűnt. Ezekről nem tudják, ott veszték-e a tűzben, vagy pedig valahol még menekülő utat keresnek-e. A pusztító elem félelmes terjedésének ezideig nem lehetett gátat vetni és most már több állam fél attól, hogy a veszedelem az ő határainkon is átlép.

A menekülők annyira ki vannak merülve, hogy sokan közülök Missulába való érkezésük után összeestek. Igen sokan égett sebeket szenvedtek. A Pacifik-vasút tisztviselői megerősítik, hogy egy vonat, amelyen negyvenkét menekülő és tizenkilenc ápolónő utazott Wallaceból Missulába eltűnt. Attól tartanak, hogy az

egész vonat elégett. Valamennyi leégett községben sok halottat találtak.

A trónörökös Rotschildnál.

Weidhofen, aug. 24. Hajnali 3 óra 43 perckor érkezett meg Ferenc Ferdinánd trónörökös. A szalonkocsit lekapcsolták és egy mellékvágányra tolták. A trónörökös aludt. Hét órakor reggel megjött három automobilon a vendéglátó házigazda, báró Rotschild Albert, fia Alfonz és jószágigazgatója. Vártak egy negyedórát, míg a trónörökös elkészült öltözködésével, akkor Ferenc Ferdinánd főherceg megjelent a szalonkocsi ablakánál s nyájasan üdvözölte a bárót. Majd vele automobilon ült, a másik két automobil követte a trónörökösöt.

Először a weidhofeni kastélyba mentek reggelire, nyolc órakor pedig tolytaták az utat Steinbach felé. Rövid tartózkodás után a trónörökös és házigazdája ugyancsak automobilon Langauba ment megnézni a mintagazdaságot. Tizenkét órakor dejeuner-n látta vendégül báró Rotschild a trónörökösöt, utána szarvasra vadásztak. Délután négy órakor utazik el a trónörökös Salzburgba.

NYILTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI pezsgőhöz, borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb által
A YALKABÉRES HUGYHANTÓ GYÓGYÍTÁSI

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél
orvosilag ajánlva.

Baross-utca 60. számú
ház földszintjén két
szoba, konyha
és mellékhelyiségekből
álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-u. 4. sz.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

96

Mielőtt azonban a nő a szakaszvezető tiszhez fordulhatott volna, vagy az őrmesterhez, ki eléje sietett megvizsgálni ezen váratlan prédát, a csapat közepéből porfelhő emelkedett föl, egy kiáltás, egy káromkodás, lábak tombolása hallatszott, és Péter, bár keze bilincsbe volt verve, egy hatalmas erőlködéssel szabadon lerázta magáról a két embert, kiknek őrzésére volt bízva, az egyiket felrugván, míg a másikat egy lökéssel földre sújtá és előre futott kedvesét megmenteni, olyanokat rántva a bilincsekben, hogy majd darabokra tört a vas kézcsuklója körül.

— Péter! kiáltott fel Rózsika, — kinyujtva feléje karját, mint egy gyermek, ki meglátja dajkáját. — Oh, Péter, úgy megijedtem és úgy el vagyok fáradva! De most elégedett vagyok, miután visszakaptalak téged! Ezután feje lehanyatlott és elájult. Ha Antal átölelve nem tartja derekát, melyet soha el nem bocsátott, lerogyott volna a kövezetre.

E látvány érdekes kis képet képezett azon a poros, rosszul kövezett uton, két oldalt fákkal övezve. Barna arcok, fehér fogak, kék kabátok, veres hajtokák és fényes kovás puskák, a halvány elájult leány mellett, ki fejét, mint egy tört lilium, Antal martialis ifju mellén nyugtatá, egy hadviselt őrmester föléje hajlik, hogy egy tojásdad alakú tábori palackkal megkínálja és egy vasra vert óriás letekint reá kábultan, mintha mély álomból ébredne; két oldalt Franciaország mosolygó virányai s fölöttük a reszkető nyárfák, melyeknek fénye s árnyéka a leggyengébb szellővel változik, a mint a szürke és fényes lomb a nyári ég felé lebben.

— Nosza, fiúk! kiált az őrmester, peckesen kiegyenesítve magát, s puskáját megcsörtetve. Itt a kapitány! Figyeljete! s csendet ott a sorokban.

Egy fiatal, mintegy husz-huszonkét éves uri ember, kinek háromszögletes kalapján csak egy libegtek a tollak, törtetett most előre, a harag ama kifejezésébe rejtve kíváncsiságát, mely nélkül a bajszatlan arcok nem igen képesek katonás tekintélyt ölteni. Mindazonáltal leemelte lövegét, mintegy a gyámoltalan leányka szépségének tiszteletére, ki most kezdett harcias ápolója gondjai alatt magához térni; s büszkén körültekintett, mielőtt kérdést intézne, hogy mi az oka ezen, nem katonákhoz illő megállásnak és zűrzavarnak menetközben az ő sorokban?

Vagy husz hang felelt egyszerre:

— Az ellenség egy kéme, kapitány. — Egy Versaillesbe szerződötetett színész. — Egy táncosnő, ki a Carmagnolera fog minket tanítani. — Egy spion a Foubourgól. — Egy szabad személy. — Egy utcai leányka.

Ezután Péter mély hangja szólalt meg, melyet őrzői még nem hallottak idáig s tulkiáltá valamennyit.

— Ók hazudnak, kapitány ur. Hazudnak, ha mondom. Vétesse le rólam a vasat és bebizonyítom közülök hármon, akármelyiken. Jó és erényes nő ő. Ó az én menyasszonyom. Olyan becsületes, mint bárkinek az anyja vagy huga itt.

Rózsika, ki most már megtudott a lábán állni, elkezdett sirni.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES MAJUS 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Tvsz.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
	7 00			2 00			9 35	Ind. Budapest k. p. u.	4 50	7 20				6 40	
	9 35	11 31		4 33		9 27	11 41	Bpest ny. p. u.			7 30		1 50		9 55
5 13	11 29	2 06		5 57	1 35	12 25	12 16	Szolnok	12 46	3 44	5 39		11 38	3 49	7 23
5 27		2 18		1 50	1 60	12 41		Püspökladány	5 06	12 54	3 44	10 20	9 52	12 48	5 41
5 43	11 49	2 33		16 17	2 07	12 55		Báránd	4 50	12 25		10 01		12 37	
6 07	12 04	2 52		6 32	2 29	1 16	1 53	Berettyóújfalú	4 29	12 05	3 00		9 33	9 33	12 23
6 21		3 5			2 43	1 29		Mezőpeterd	3 59	11 51			8 56	9 19	12 05
6 34	12 20	3 17			2 57	1 42		Mezőkeresztes	3 31	11 39			8 35		11 52
6 41								Artánd	3 16	11 39			8 17		11 41
6 51		3 30			3 11	1 53		Bors	2 47			8 07			
7 00	12 33	3 38			3 21	2 54	2 26	Biharpüspöki	2 37	11 26			7 54		11 30
7 11	12 42	3 48		7 09	3 33	2 15	2 35	Érk. Nagyvárad	2 20	11 19	2 27	7 43	8 48	11 23	
	12 54	4 10	6 30	7 14		2 53	2 42	Ind. Nagyvárad	8 30	10 54	1 52	7 07	8 34	10 53	4 14
	1 01	4 17	6 39			3 00		Várad-Velence	8 22	10 27	1 45	7 01		10 47	
	1 10	4 27	6 51			3 07		Fugyivásárhely	2 09	10 18		6 51		10 38	
	1 20	4 38	7 05					Szakadát	7 53			6 38		10 27	
	1 28	4 47	7 16	7 42		3 29	3 14	Mezőtelegd	7 43	10 00	1 25	6 30	8 10	10 21	3 31
	1 35		7 25					Mezőtelki	7 31			6 21			
	1 41		7 33					Czéczeke	7 24			6 14		10 09	
	1 47	5 02	7 59	7 55		3 45	3 29	Élesd	7 17	9 44	1 12	6 09	7 58	10 04	3 38
	1 52	5 06	8 05			3 50		Élesd megálló	7 10	9 38		6 03		9 59	
	2 00		8 15					Rikod	7 00			5 56			
	2 12	5 25	8 30	8 15		4 09	3 52	Rév	6 50	9 25	12 58	5 47	7 46	9 47	3 26
	2 16							Rév megálló	6 39			5 41			
	2 22	5 33	8 38			4 17		Zichy barlang	6 33	9 16		5 36		9 39	
	2 27	5 38	8 43					Vársonkolyos	6 27	9 13		5 31			
	2 37	5 49	8 55			4 31		Brátka	6 15	9 04		5 21		9 28	
	2 45	5 57	9 04			4 39		Jádvölgy	5 38	8 55		5 12		9 20	
	2 55	6 08	9 17	8 48		4 50		Bucsa	5 26	8 48		5 03		9 13	2 34
	3 06		9 30					Feketető	5 13			4 50			
	3 24	6 30	9 49	9 03		5 12	4 44	Csucsá	5 04	8 33	12 44	4 43	7 07	8 58	2 39
	5 20	8 27	12 28	10 31		7 18	6 26	Érk. Kolozsvár	1 30	6 04	10 31		5 21	6 49	1 06

Nagyvárad—Vaskőh.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Vsz.
2 56	4 50	Ind. Nagyvárad	9 49	8 44
8 03	4 41	Várad-Velence	9 38	8 32
8 17	4 56	Rontó	9 24	8 15
8 31	5 06	Félicfürdő	9 17	8 07
8 48	5 21	Kardó	9 03	7 53
8 51	5 58	Nyárló	8 37	7 26
4 45	6 11	Magyaryepes	8 25	7 13
5 08	6 25	Tasádfő	8 09	6 55
5 37	6 43	Drágeséke	7 55	6 42
5 46	7 00	Magyarcséke	7 36	6 21
16 11	7 18	Dusod	7 22	6 06
6 47	7 35	Szombatság-Rogoz	6 56	5 59
7 01	7 56	Hollód	6 46	5 28
7 20	8 10	Gyanta	6 23	5 54
7 28	8 17	Fekete Kápolna	6 14	5 45
7 42	8 31	Sólyom	6 00	4 30
7 51	8 39	Belényesörvényes	5 58	4 17
8 07	8 45	Borz	5 43	4 06
8 18	8 59	Belényesujlak	5 31	3 56
8 27	9 11	Sonkoiyos	5 19	3 44
8 41	9 23	Fenes	5 11	3 31
9 08	9 44	Belényes	5 01	3 20
9 19	9 54	Dragonyesd	4 42	2 54
9 35	10 07	Szudrics	4 31	2 42
9 49	10 18	Rieey	4 20	2 29
10 08	10 34	Lunka-Rézbánya	4 08	2 13
10 24	10 49	Érk. Vaskőh-Barest	3 58	2 00

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
6 18	5 10	Ind. Vésztő	9 20	4 02
6 36	5 28	Okány	9 02	3 42
6 52	5 43	Gyanta	8 43	3 21
7 01	5 52	Sarkadkeresztúr	8 33	3 10
7 15	6 07	Méhkerék	8 15	2 50
7 23	6 14	Kötegyán	8 06	2 40
8 01	6 56	Ind. Kötegyán	7 19	2 15
8 14	7 07	Pósa	7 07	2 02
8 33	7 26	Illye	6 57	1 51
8 47	7 41	Csegöd	6 34	1 31
8 57	7 51	Erdőgyarak	6 25	1 21
9 06	8 01	Árpád	6 16	1 11
9 21	8 27	Feketebátor	6 06	1 00
9 35	8 42	Feketető	5 44	12 32
10 00	9 17	Tenke	5 21	12 10
10 20	9 46	Rippa	5 02	11 33
10 32	9 53	Mocsár-Gyanta	4 45	11 21
10 42	10 11	Hollód	4 35	11 09

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Vv.	Tvsz.	Oda. — Vissza.	Vv.	Tvsz.
9 30	7 50	Ind. Szombatság-Rogoz	6 41	4 57
9 59	8 19	Nánhegyessel	6 14	4 30
10 09	8 29	Érk. Dobrest	6 04	4 20

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv.	Szv.
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	Ind. Nagyvárad	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00	8 10
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 50	Ossi	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49	7 7
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 00	Less	7 54	9 12	11 30	2 55	3 33	7 0
6 44	8 44	10 56	2 00	5 25	8 10	Gyapju	7 40	9 14	11 14	2 20	3 22	6 50
7 03	9 03	11 03	2 19	5 34	8 20	Cséffa	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15	7 28
7 18	9 18	11 18	2 31	5 49	8 30	Pusztaradvány	7 17	8 41	10 38	1 47	2 52	7 0
7 33	9 33	11 33	2 43	6 04	8 40	Madarász	7 09	8 33	10 30	1 40	2 45	6 50
7 48	9 47	11 47	2 55	6 19	8 50	Nagyszalonta	7 02	8 31	10 22	1 33	2 51	7 08
7 63	9 62	11 62	3 07	6 34	9 00	Pusztabarmód	6 45	8 19	10 05	1 16	2 32	7 16
7 78	9 77	11 77	3 19	6 49	9 10	Kötegyán	6 11	7 54	9 52	1 04	2 32	6 43
7 93	9 92	11 92	3 31	7 04	9 20	Sarkad	5 54	7 41	9 29	12 44	3 22	6 33
7 108	10 107	12 107	3 43	7 19	9 30	József szanatórium	5 43	7 30	9 15	12 30	2 12	6 21
7 123	10 122	12 122	3 55	7 34	9 40	Gyulai városerdő	5 36	7 26	9 10	12 25	2 08	6 10
7 138	10 137	12 137	4 07	7 49	9 50	Gyula	5 25	7 18	8 56	12 14	2 01	6 00
7 153	10 152	12 152	4 19	8 04	10 00	Biczere	5 15	7 06	8 36	11 58	1 50	5 50
7 168	10 167	12 167	4 31	8 19	10 10	Érk. Békéscsaba	5 05	6 56	8 18	11 43	1 38	5 48
7 183	10 182	12 182	4 43	8 34	10 20	Érk. Arad	4 55	6 46	8 18	11 25	1 26	5 38
7 198	10 197	12 197	4 55	8 49	10 30	Érk. Szeged-Rökus	4 45	6 36	8 18	11 09	1 14	5 28
7 213	10 212	12 212	5 07	9 04	10 40		4 35	6 26	8 18	10 59	1 02	5 18

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Vv.
6 19	1 43	Ind. Nagyvárad	9 28	4 28
6 33	2 02	Ossi	9 06	4 06
6 51	2 18	Uj Palota	8 48	3 48
7 05	2 30	Gyires	8 33	3 33
7 19	2 43	Vizes-Gyán	8 17	3 17
7 33	2 50	Körösszeg	8 11	3 11
7 37	3 00	Nagy-Irgány	8 05	3 05
7 57	3 19	Szabolcs	7 59	2 59
8 14	3 35	Nagy-Tóti	7 53	2 53
8 26	3 47	Komádi	7 47	2 47
8 44	4 04	Iráz	7 41	2 41
9 17	4 32	Kót	7 35	2 35
9 42	5 01	Vésztő	7 29	2 29
10 25	5 41	Szeghalom	7 23	2 23
10 41	5 56	Körösladány	7 17	2 17
10 58	6 12	Kóthalom	7 11	2 11
11 42	6 35	Déaványa	7 05	2 05
12 00	6 53	Óz-dimajor	7 00	2 00
12 23	7 18	Érk. Gyoma	6 54	1 54

Székelvíd—Margitta—Szilágysomlyó.

Vv.	Szv.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Szv.	Vv.
10 00	2 27	6 40	Ind. Székelvíd	6 52	1 37	5 51
10 22	2 48	7 01	Asszonyvásár	6 34	1 19	

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK legjobb minőségben és : kedvező árban :

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen **Kecskeméthy István**

„NEMZETI“ kerthelyiségébe, hol üdülést, kellemes szórakozást, **ingyen,** kitűnő italokat és izletes ételeket olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérleje.

Moskovits Farkas és Tsa

cipő- és csizmagyár

részvénytársaság Nagyvárad.

I. Flók:

Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Flók:

Rákóczi-ut, Bazar-épület.

Ajánlja helybeli gyártmányait a legjobb anyagból és legszebb kivitelben szabott gyári :: árak mellett. ::

TÁTRAI ÉS TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kálló István és Társa

műszaki és gazdasági
üzlet

Nagyvárad

TELEKY-UTCA 9. Dr. Nemes palota ::

Üzlet áthelyezés

Tisztelettel értesitem nagyra-becsült pártfogóimat, hogy **fodrász- és borbély üzletemet** a Nyiry-házból **Rákóczi-ut 10. sz. Stern-palotába,** szemben a Széchenyi szállodával **helyeztem át.**

Szíves pártfogást kér
Bánati Márton.

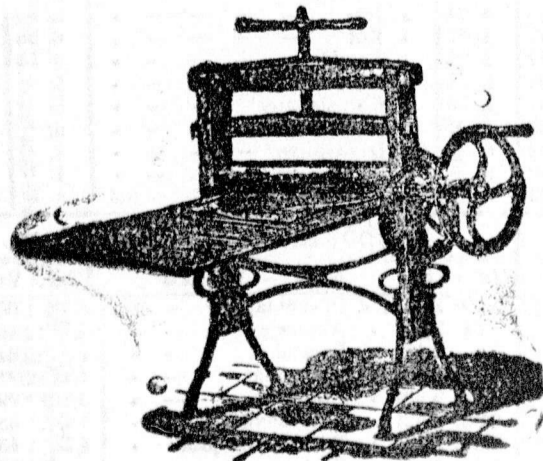
381

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszer egyedül a Lédig-féle alabastrom arc-crème 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alka mas szeplő, májolt és arcfehérítésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,
Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
216

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut. **állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.**

Jégszekrények legujabb szer-
kezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és
facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

